

ГРАЂАНСКИ ВОДИЧ КРОЗ ОДЛУКУ О БУЏЕТУ за 2023. годину

ГРАД КРУШЕВАЦ

ГРАД КРВИЊЕВА

САДРЖАЈ

1. Увод
2. Ко се финансира из буџета?
3. Како настаје буџет града?
  - Појам буџета
  - Ко учествује у буџетском процесу?
  - На основу чега се доноси буџет?
4. Како се пуни градска каса?
  - Шта су приходи и примања буџета?
  - Структура планираних прихода и примања за 2023. годину
  - Шта се променило у односу на 2022. годину?
5. На шта се троше јавна средства?
  - Шта су расходи и издаци буџета?
  - Структура планираних расхода и издатака за 2023. годину
  - Шта се променило у односу на 2022. годину?
  - Расходи буџета по програмима
  - Расходи буџета расподељени по директним и индиректним буџетским корисницима

Драги суграђани и суграђанке,

Основна сврха документа који је пред вама јесте да на што једноставнији и разумљивији начин објасни у које сврхе се користе јавни ресурси да би се задовољиле потребе грађана.

Грађански буџет представља сажет и јасан приказ Одлуке о буџету града Крушевца за 2023. годину, која је по својој форми веома обимна и тешка за разумевање због специфичних појмова и класификација које је чине.

Иако је немогуће објаснити целокупан буџет у овако краткој форми, искрено се надамо да ћемо на овај начин успети да вас информишемо о начину прикупљања јавних средстава и остваривања прихода и примања буџета града, као и о начину планирања, расподеле и трошења буџетских средстава.

Кроз овај транспарентан приступ настојимо да унапредимо разумевање и интересовање наших суграђана за локалне финансије, а у будућности очекујемо и бољу сарадњу локалне самоуправе и грађана Крушевца у заједничком постављању циљева, дефинисању приоритета и планирању развоја нашег града.

Јасмина Палуровић
Градonaчелник

Ко се финансира из буџета?

Директни корисници буџетских средстава:

- Скупштина града
- Градоначелник
- Градско веће
- Градска управа
- Правобранилаштво града
- Заштитник права грађана (Омбудсман)
- Служба месних заједница

Индиректни корисници буџетских средстава:

- Крушевачко позориште
- Народна библиотека
- Народни музеј
- Културни центар
- Историјски архив
- Предшколска установа «Ната Вељковић»
- Туристички организација Крушевац
- Месне заједнице
- Спортски центар
- Центар за стручно усавршавање
- Центар за особе са инвалидитетом

Остали корисници јавних средстава:

- Образовне институције (школе)
- Здравствене институције (домови здравља, апотекарска установа)
- Социјалне институције (Центар за социјални рад)
- Непрофитне организације (удружења грађана, невладине организације, итд.)

Како настаје буџет града?

БУЏЕТ града је правни документ који утврђује план прихода и примања и расхода и издатака града за буџетску, односно календарску годину.

То значи да овај документ представља предвиђање колико ће се новца од грађана и привреде у току једне године прикупити и на који начин ће се тај новац трошити.

Из градског буџета се током године плаћају све обавезе локалне самоуправе. Исто тако у буџет се сливају приходи из којих се подмирују те обавезе.

Градоначелник и локална управа спроводе градску политику, а главна полуга те политике и развоја је управо буџет града.

Приликом дефинисања овог, за град Крушевац најважнијег документа, руководе се законским оквиром и прописима, стратешким приоритетима развоја и другим елементима.

Реалност је таква да постоје велике разлике између жеља и могућности, тако да креирање буџета подразумева утврђивање приоритета и прављење компромиса.

Ко учествује у буџетском процесу?

На основу чега се доноси буџет?

На
основу
чега се
доноси
буџет?

Закони и прописи:

Закон о финансирању локалне самоуправе,

Закон о буџетском систему,

Закон о локалној самоуправи,

Упутство Министарства финансија за припрему одлуке о буџету за 2023. годину и др.

Сви посебни прописи којима су утврђене надлежности ЈЛС

Стратешки документи:

Стратегија развоја

Акциони планови за поједине области

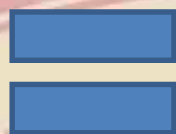
Потребе буџетских корисника

Започети пројекти из ранијих година

Остварење прошлогодишњег буџета

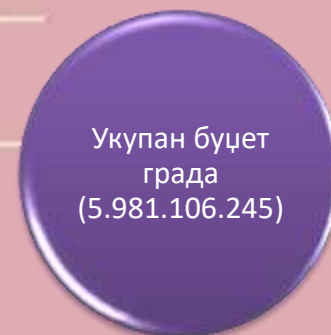
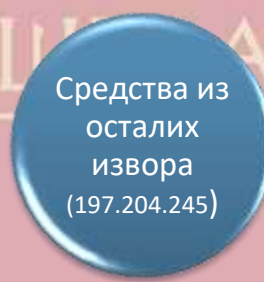
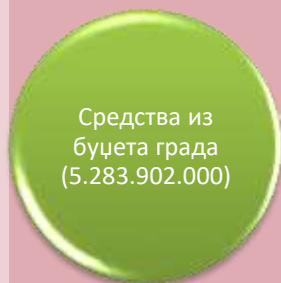
Како се пуни градска каса?

- Укупни јавни приходи и примања града Крушевца за 2023. годину износе

5,9 милијарди динара

- Одлуком о буџету града Крушевца за 2023. годину планирана су средства из буџета града у износу од 5.283.902.000 динара, пренета средства из ранијих година у износу од 500.000.000 динара и средства из осталих извора 197.204.245 динара.

Шта су приходи и примања буџета?

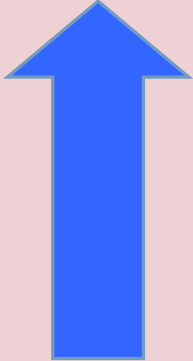
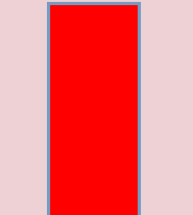
Структура планираних прихода и примања за 2023. годину

Структура планираних прихода и примања за 2023. годину

Шта се променило у односу на 2022. годину?

- Укупни приходи и примања нашег града у 2023. години су се **повећали** у односу на Одлуку о буџету за 2022. годину за **659.651.921** динара, односно за **11 %**.
-
- **Порески приходи** су повећани за 538.520.000 динара.
  - **Трансфери** су повећани за 1.600.000 динара
  - **Пренета средства из претходне године** су повећани за 202.180.245 динара.
-
-
- **Други приходи** су смањени за 37.511.324 динара.
  - **Примања од продаје нефинансијске имовине** су смањени за 45.137.000 динара.

На шта се троше јавна средства?

Буџет мора бити у равнотежи, што значи да расходи морају одговарати приходима. Укупни планирани расходи и издаци у 2023. години из буџета износе:

5,9 милијарди динара

- ✓ **РАСХОДИ** Расходи представљају све трошкове града за плате буџетских корисника, набавку роба и услуга, субвенције, дотације и трансфере, социјалну помоћ и остале трошкове које град/општина обезбеђује без директне и непосредне накнаде.
- ✓ **ИЗДАЦИ** представљају трошкове изградње или инвестиционог одржавања већ постојећих објеката, набавку земљишта, машина и опреме неопходне за рад буџетских корисника.
- ✓ **РАСХОДИ И ИЗДАЦИ** морају се исказивати на законом прописан начин, односно морају се исказивати: по *програмима* који показују колико се троши за извршавање основних надлежности и стратешких циљева града; по *основној намени* која показује за коју врсту трошка се средства издвајају; по *функцији* која показује функционалну намену за одређену област и по *корисницима буџета* што показује организацију рада града.

Шта су расходи и издаци буџета?

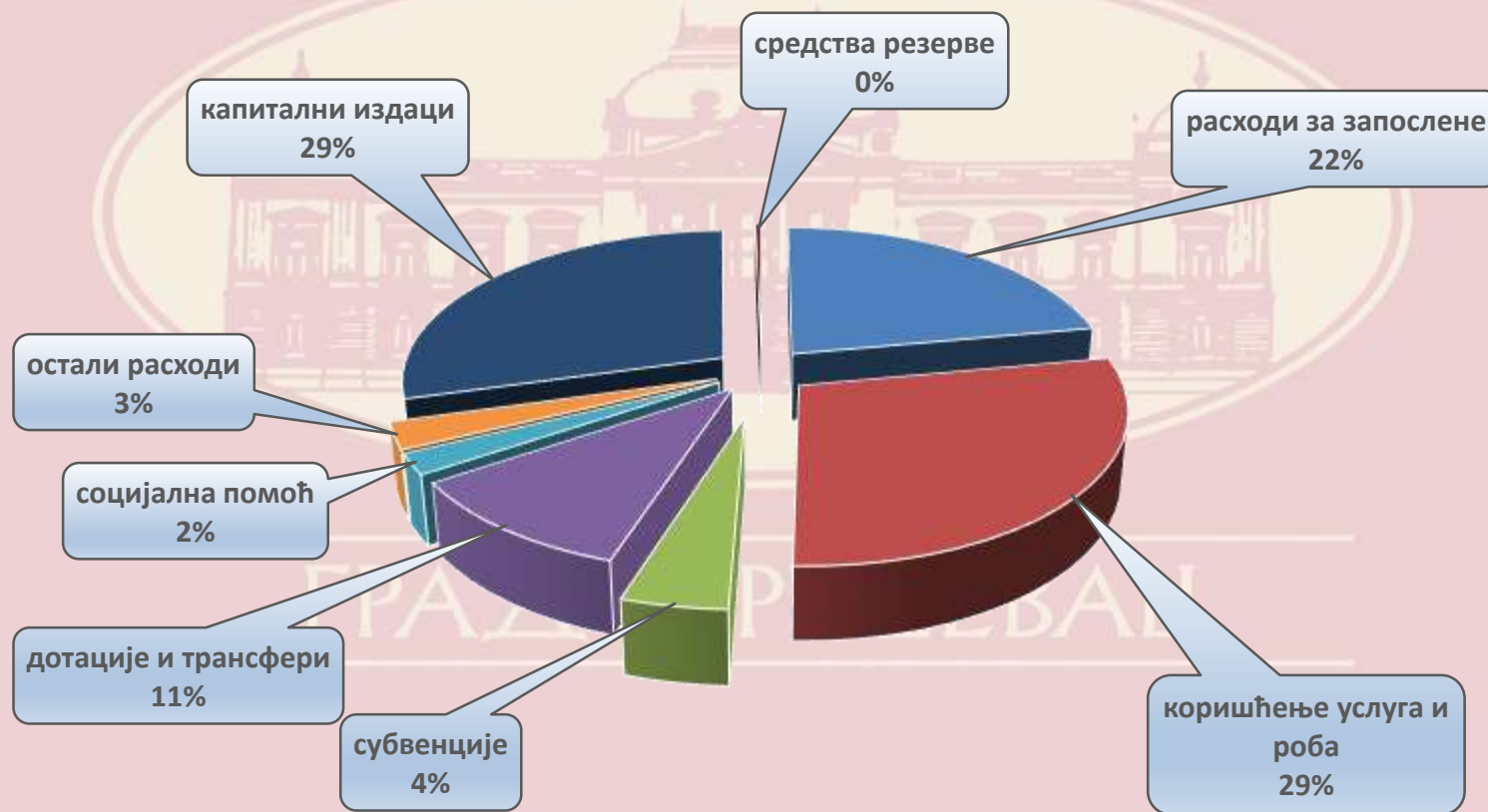
Расходи за запослене	<ul style="list-style-type: none"> • Расходи за запослене представљају све трошкове за запослене, како у управи тако и код буџетских корисника
Коришћење роба и услуга	<ul style="list-style-type: none"> • Коришћење роба и услуга обухватају сталне трошкове, путне трошкове, услуге по уговору, специјализоване услуге, трошкове материјала и текуће поправке и одржавање.
Дотације и трансфери	<ul style="list-style-type: none"> • Дотације и трансфери су трошкови које локална самоуправа има за исплату институцијама које су у примарној надлежности централног/покрајинског нивоа као што су школе, центар за социјални рад, дом здравља.
Остали расходи	<ul style="list-style-type: none"> • Остали расходи обухватају дотације невладиним организацијама, порезе, таксе, новчане казне.
Субвенције	<ul style="list-style-type: none"> • Субвенције се одобравају за функционисање међумесног превоза и пољопривредним произвођачима.
Социјална заштита	<ul style="list-style-type: none"> • Социјална заштита обухвата све трошкове исплате социјалне помоћи за различите категорије грађана.
Буџетска резерва	<ul style="list-style-type: none"> • Буџетска резерва представља новац који се користи за непланиране или недовољно планиране сврхе, као и у случају ванредних околности.
Капитални издаци	<ul style="list-style-type: none"> • Капитални издаци су трошкови за изградњу нових, или инвестиционо одржавање постојећих објеката, набавку опреме, машина земљишта и слично.

Структура планираних расхода и издатака буџета за 2023. годину

Структура планираних расхода и издатака буџета за 2023. годину

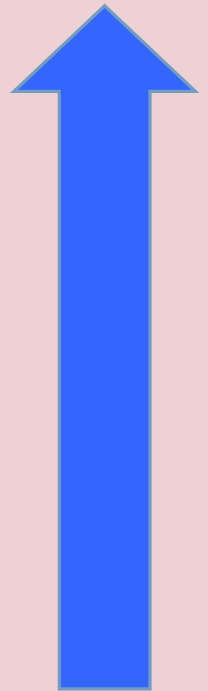
Структура расхода и издатака

Шта се променило у односу на 2023. годину?

Укупни трошкови нашег града у 2023. години су се **повећали** у односу на Одлуке о буџету за 2022. годину за **659.651.921** динара, односно за **11 %**.

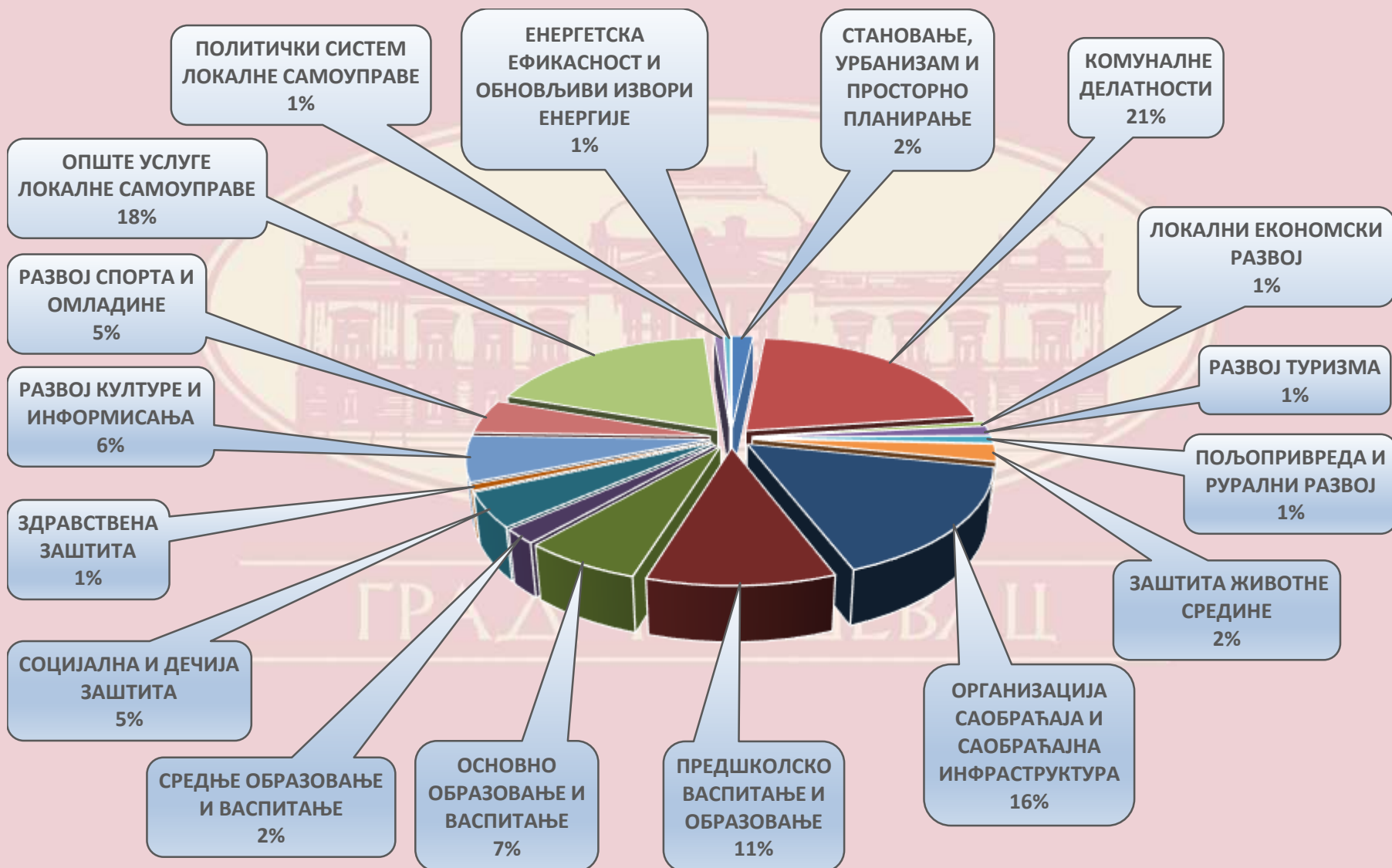
- **Расходи за запослене** су повећани су за 150.984.440 динара;
- **Коришћење услуга и роба** су повећани за 212.820.496 динара;
- **Капитални издаци и субвенције** су повећани за 175.524.712 динара;
- **Социјалне помоћи** су повећани за 16.514.000 динара;
- **Остали расходи** су повећани за 29.500.019 динара;
- **Дотације и трансфери** су повећани за 74.308.254 динара;

Расходи буџета за 2023 годину по програмима

Назив програма	Средства из Одлуке о буџету за 2023. годину (износ у динарима)	% буџета по програму
Програм 1. Становање, урбанизам и просторно планирање	100,000,000	1.67%
Програм 2. Комуналне делатности	1,263,346,130	21.12%
Програм 3. Локални економски развој	35,300,000	0.59%
Програм 4. Развој туризма	80,516,000	1.35%
Програм 5. Пољопривреда и рурални развој	62,000,000	1.04%
Програм 6. Заштита животне средине	142,430,954	2.38%
Програм 7. Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура	960,636,839	16.06%
Програм 8. Предшколско васпитање и образовање	630,510,238	10.54%
Програм 9. Основно образовање и васпитање	396,968,954	6.64%
Програм 10. Средње образовање и васпитање	123,943,628	2.07%
Програм 11. Социјална и дечија заштита	291,041,635	4.87%
Програм 12. Здравствена заштита	47,126,000	0.79%
Програм 13. Развој културе и информисања	381,489,000	6.38%
Програм 14. Развој спорта и омладине	289,591,448	4.84%
Програм 15. Опште услуге локалне самоуправе	1,101,390,219	18.41%
Програм 16. Политички систем локалне самоуправе	43,741,000	0.73%
Програм 17. Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије	31,074,200	0.52%
Укупни расходи по програмима	5,981,106,245	

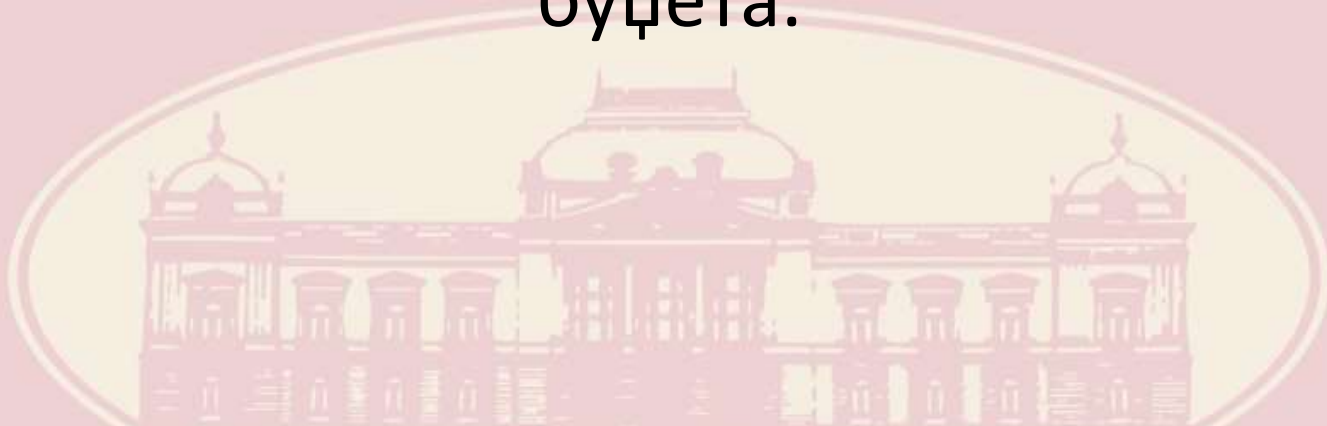
Структура расхода по буџетским програмима

Расходи буџета расподељени по директним и индиректним буџетским корисницима

Р. бр.	Назив буџетског корисника	Средства из Одлуке о буџету за 2023. годину (износ у динарима)	% буџета по кориснику
1.	Скупштина града	29,566,000	0.49%
2.	Градоначелник	13,575,000	0.23%
3.	Градско веће	600,000	0.01%
4.	Градско правобранилаштво	4,135,000	0.07%
5.	Заштитник грађана	2,000,000	0.03%
6.	Градска управа	4,616,613,909	77.19%
7.	Историјски архив	51,907,000	0.87%
8.	Крушевачко позориште	79,977,000	1.34%
9.	Културни центар	109,321,000	1.83%
10.	Народна библиотека	37,775,000	0.63%
11.	Народни музеј	66,559,000	1.11%
12.	Спортски центар	172,355,448	2.88%
13.	Предшколска установа „Ната Вељковић“	627,110,238	10.48%
14.	Центар за особе са инвалидитетом	10,355,000	0.17%
15.	Центар за стручно усавршавање	10,496,940	0.18%
16.	Туристичка организација	73,616,000	1.23%
17.	Служба месних заједница и Месне заједнице	75,143,710	1.26%
	У К У П Н О:	5.981.106.245	

На крају желимо да Вам се захвалимо што сте издвојили време за читање ове презентације буџета.

Уколико сте заинтересовани да сагледате у целини Одлуку о буџету града Крушевца за 2023. годину, исту можете преузети на следећем линку интернет странице:

<https://krusevac.ls.gov.rs/budzet>